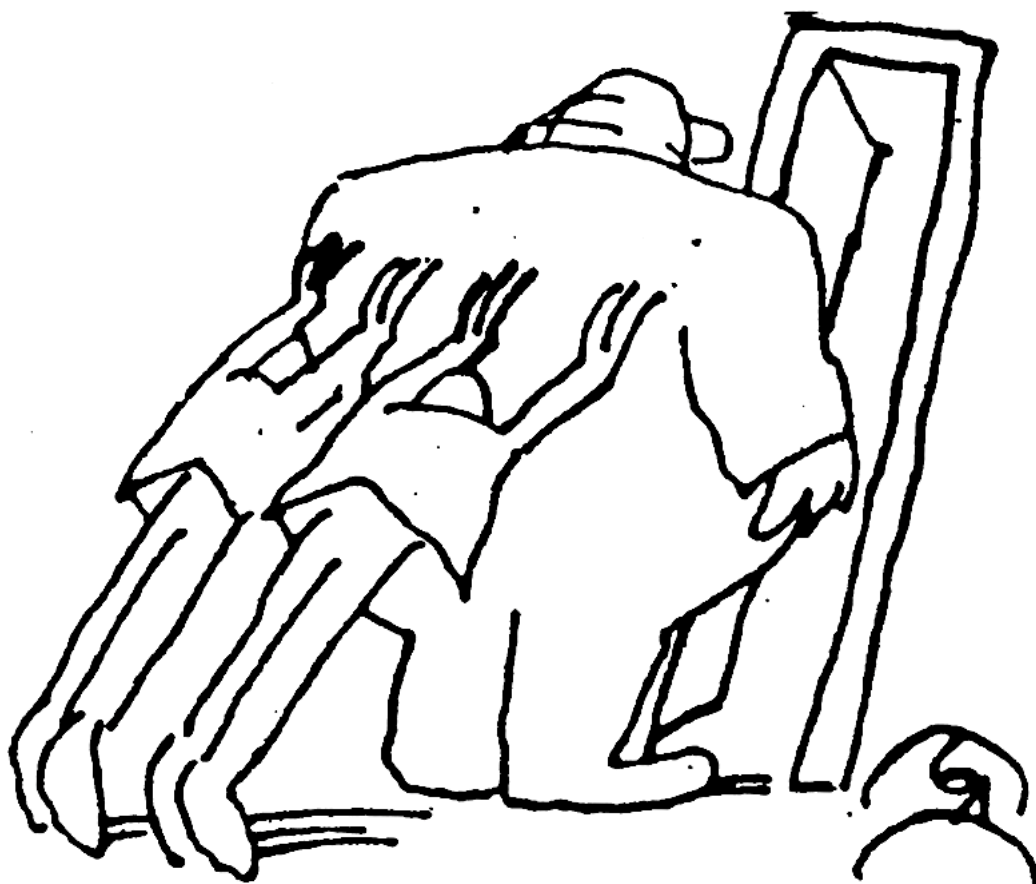

bulgarian viesti

Suomi-Bulgaria –seuran jäsenlehti

2-2021

Изхвърляне на коруптира

”Korruptoituneen henkilön syrjäyttäminen”

Tilinumero:

FI63 8000 1900 2809 43 (Danske Bank)

Viite: 20226

Käytä viitenumeroa maksaessasi jäsenmaksusi. Jos maksat muulta kuin omalta tililtäsi, merkitse viestikenttään nimesi.

Jäsenrekisteri:

Maija Boshkov

maija.boshkov@outlook.com,
puh. 0400 445 481

Ilmoitathan, jos yhteystietosi muuttuvat

Toimitus:

Ilkko Suvilehto, vastaava päätoimittaja

bgtoimitus@yahoo.com

Maj-Lis Lehessalo, taitto

puh. 0400 900433

mikki@lehessalo.com

Toimitusta avustaa lisäksi taitava joukko
freelancereita

Painopaikka: Grano, Helsinki 2021

SISÄLTÖ

3. Kuuma kesä Bulgarian politiikassa, päätoimittaja Ilkko Suvilehto
4. Vaalivuosi koronan varjossa, puheenjohtaja Tapani Salonen
5. Bulgaria karkotti kolme venäläisdiplomaattia, Ritva Särkisilta
7. Upseeri ja herrasmies, Tapani Salonen
9. Uusi suurlähettiläs, Mikki Lehessalo
10. Bulgaria Rooman vallan aikana, Mikki Lehessalo
11. Ilja Repin ja Zaporogit, Tapani Salonen
13. Yöpartio, Raimo Uusinoka
16. Gospodinovin tulevaisuusvaje ja Aikasuoja, Ritva Särkisilta
18. Muistokirjoitus Rolf Stjärnstedtille, Ilkko Suvilehto
19. Manu Bulgariassa, Tapani Salonen
22. Yleisen kokouksen antia, Hallitus
23. Bulgarian perinteiset juhlapäivät, Mikki Lehessalo
29. Bulgarian nimijärjestelmä ja sen merkitys, Mikki Lehessalo
31. Osastojen osoitteet

Tekijänimin julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajiensa näkemyksiä. Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita kirjoittajan suostumuksella. Kuvat kirjoittajan ellei erikseen mainita.

Kansi: Boris Dimovskin pilapiirros

Kuuma kesä Bulgarian politiikassa

Viime vuoden katuprotestit Borisovin hallitusta vastaan näkyivät uusien puolueiden ilmaantumisena Bulgarian 4. huhtikuuta 2021 pidetyissä eduskuntavaaleissa. Yllättäjä on television keskusteluohjelman vetäjä, laulaja Slavi Trifonovin johtama *On olemassa sellainen kansa* -puolue (ITN), joka sai toiseksi eniten ääniä (17 %). Borisovin kohta kymmenen vuotta maata hallinnut keskustaoikeistolainen GERB-puolue sai 26 % äänistä. Sosialistipuolue BSP sai kolmanneksi eniten, 15 % äänistä.

Uuden *On olemassa sellainen kansa* -puolueen menestys ilmentää tyytymättömyyttä jo olemassa olevia puolueita kohtaan. Valitettavasti huhtikuun vaaleissa valitut puolueet eivät kyenneet sopimaan keskenään hallituksen muodostamisesta ja presidentti Radev joutui muodostamaan 12.5. väliaikaisen virkamieshallituksen. Uudet vaalit pidetään 11.7.2021.

Huhtikuun vaaleissa äänestysprosentti oli 50 %, mikä on suomalaisten eduskuntavaalien keskimääräiseen 70 prosenttiin verrattuna aika vähän. Huhtikuussa Bulgariassa riehui koronaviruksen kolmas aalto. Nyt ihmiset alkavat olla rokotettuja ja ehkä heillä riittää enemmän intoa vaaliurnille menemiseen.

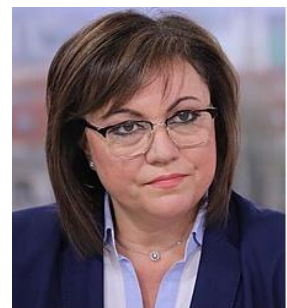
Kriisitilanteissa ihmiset etsivät herkemmin itselleen pelastavaa profeettaa karismaattisen, esiintymiskykyisen henkilön muodossa. Toisaalta liian pitkään vallassa istuminen herpaannuttaa lihakset ja saa yksilön pitämään itseään korvaamattomana. Demokratian ihanuus ja vaikeus onkin, että voimasuhteet muuttuvat nopeasti kansan mielipiteiden muuttuessa.

Gerb:in Borisov,

ITN:n Trifonov ja

BSP:n Ninova

*Ilkko Suvilehto
Kuvat: Wikipedia*

Vaalivuosi koronan varjossa

Suomessa piti järjestää kunnallisvaalit huhtikuussa 2021. Hallitus päätti viime hetkellä siirtää vaalipäivän kesäkuulle. Päätös oli vastuullinen, koska vaaleja ei kyetty järjestämään turvallisesti. Keskustelu netti- ja postiäänestyksen tarpeesta käynnistyi saman tien.

Bulgariassakin on ollut vaalikevät. Bulgarian kansalliskokouksen eli parlamentin vaalipäivä oli huhtikuun neljäs. Vaaleilla valittiin 240 parlamentin jäsentä. Määrä on samaa kokoluokkaa kuin Japanin parlamentin ylähuoneen jäsenmäärä (242). Bulgariassa ei ole erikseen alahuonetta ja ylähuonetta vaan yksikamarijärjestelmä kuten Suomessakin. Kansalliskokous säätää lait. Demokraattisesti vaaleilla valitut parlamentin jäsenet tasapainottelevat äänestäjiensä vaatimusten ristiaallokossa.

Toisin kuin Suomessa, Bulgariassa vaalit pidettiin ajallaan maan koronatilanteesta huolimatta. **Lubomir Stanev** Bulgarian suurlähetystystä arveli tavatessamme maaliskuun alussa, että vaalit viedään normaalisti läpi, kuten sitten tapahtuikin. Bulgariassa päätöksen tekeminen vaalipäivän siirtämisestä kuuluu tasavallan presidentille. Vaalisäädös määrittelee kuitenkin ajanjakson, jonka puitteissa vaalit on järjestettävä. Presidenttikään ei voisi lykätä vaaleja esimerkiksi vuodella eteenpäin. Suomessa bulgarialaisilla oli mahdollisuus äänestää Turussa, Raumalla ja Tampereella. Näiltä paikkakunnilta oli määräajassa lähetetty vähintään 60 hakemusta äänestyspaikan saamiseksi. Hakemuksen voi toimittaa joko suurlähetystöön tai sähköisesti oikeusministeriölle Sofiaan.

Bulgariassa moni puolue pyrki parlamenttiin. Suurimmaksi puolueeksi nousi GERB, toiseksi eniten kannatusta keräsi TV-kasvo Slavi Trifonovin uusi puolue. Kolmanneksi tuli Bulgarian sosialistipuolue BSP. Kaikki nationalistiset puolueet putosivat parlamentista, jossa on 4 % äänikynnys. Bulgarian presidentin **Rumen Radevin** ilmoitus uusista vaaleista ei ollut yllätys. Vaalien tulos ei enteillyt hyvää hallitustunnusteluille. Jymyutinen oli GERBin johtajan pääministeri **Boyko Borissovin** ilmoitus luopua parlamenttipaikastaan vaalien jälkeen.

Toista oli ennen, kun oli yksi puolue, jota sai äänestää. Bulgariassa kannatus nousi poikkeuksetta yli 90 prosenttiin, muttei koskaan yli 100 prosentin kuten joissain suurissa maissa kävi. Tällaiset 103 % kannatusluvut olivat tietysti vitsi, jolle naurettiin idässä ja lännessä. Hauskuutta lisäsi entisestään se, että väitteet oli esitetty tosissaan ja vakavalla naamalla. Tosin vaalituloksia luetellut henkilö ei todennäköisesti enää tiennyt, mitä termillä kannatusprosentti tarkoitettiin.

Tapani Salonen

Vakoilurengas, asevarastoräjähdyksiä:

Bulgaria karkotti kolme venäläisdiplomaattia

Bulgaria karkotti kevään aikana kolme venäläisdiplomaattia, kun maassa oli paljastunut Venäjän sotilastiedustelun GRU:n ohjailema korkeantason vakoilurengas puolustusministeriössä ja maan asevarastoissa tapahtuneiden räjäytysten jäljet johtivat myös GRU:hun.

Oikeudenkäynti vakoilurenkaan jäseniä vastaan käynnistyi 19.3. ja Bulgaria karkotti silloin kaksi venäläisdiplomaattia. Vakoilurengasta veti Bulgarian sotilastiedustelun entinen päällikkö ja mukana oli puolustusministeriön virkamiehiä ja muita, yhteensä viisi Bulgarian kansalaisia. Pääsyyttäjä **Ivan Gešev** piti tapausta ainutlaatuisena sitten toisen maailman sodan ja vertasi sitä ns. Cambridgen viisikkoon, jossa Venäjälle vakoillutta rengasta veti Britannian vastavakoilun päällikkö.

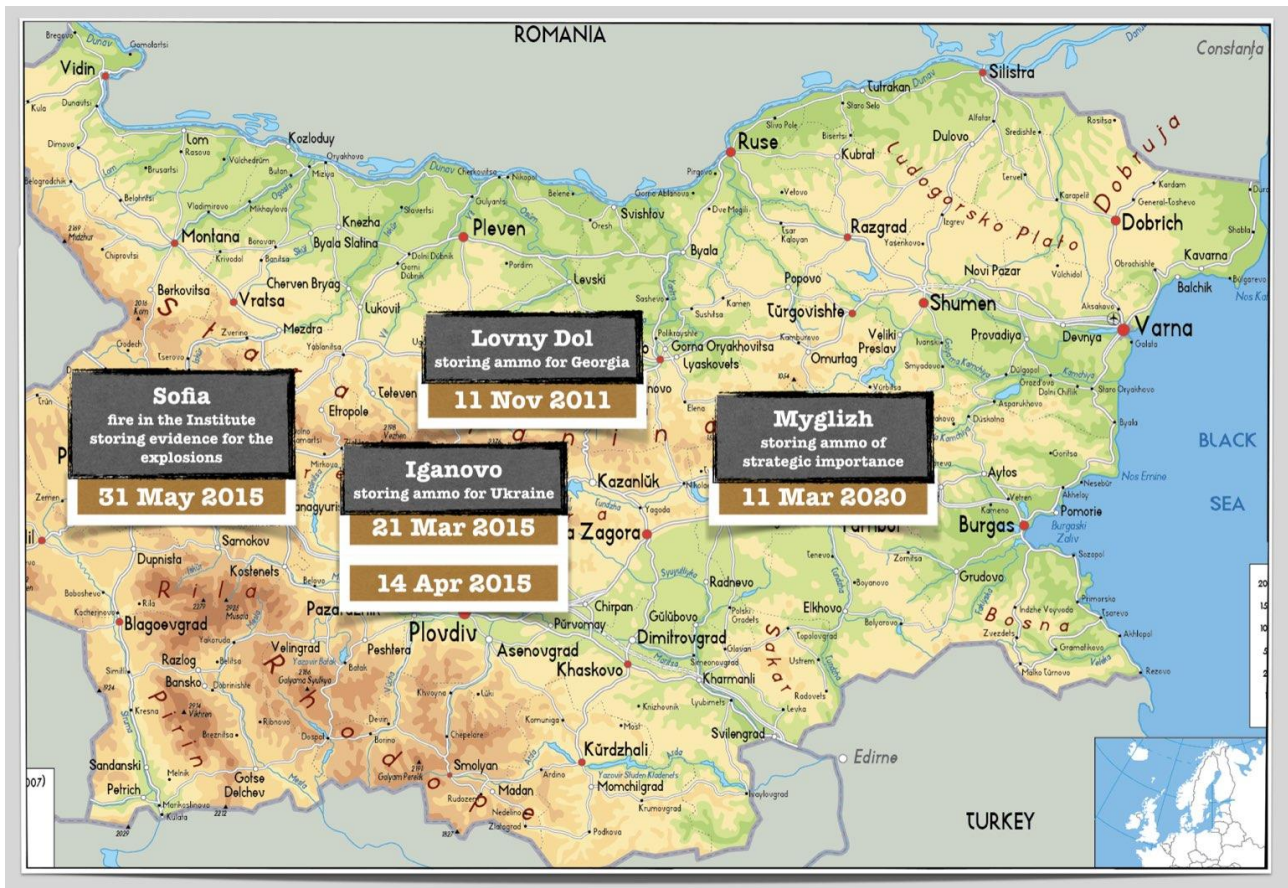
Venäjää kiinnostivat erityisesti kesällä 2020 Varnaan siirretyn merivoimien koordinaatiokeskuksen toiminta, Bulgarian armeijan nykyaikaistamiseen liittyvät hankinnat, kuten amerikkalaiset F-16 hävittäjät. Tietoja hankittiin myös NATON toiminnasta eri puolilla maailmaa ja EU:n sekä NATO:n Venäjää, Valko-Venäjää ja Ukrainaa koskevasta politiikasta.

Venäjä on kiihdyttänyt vakoiluaan Bulgariassa koko 2000-luvun maan NATO-jäsenyyden valmisteluajoista alkaen. Vuonna 2001 Bulgaria karkotti kolme venäläisdiplomaattia. Viime vuosina aggressiiviset vaikutusyritykset ovat aktivoituneet ja kaikkiaan maa on karkottanut nyt 9 venäläisdiplomaattia.

Asevarastoräjähdyksiä ja todisteiden hävitystä

Asevarastojen räjäytyksiä vuosina 2011-20 oli kolme ja neljäs tapahtui sofialaisessa instituutissa, jossa räjäytyksiä koskevia todisteita säilytettiin. Räjäytykset näyttävät liittyvän Tšekin asevarastoräjähdyksiin. Samoja GRU:n agenteja paikallistettiin räjäytyspaikkojen lähelle ko. päivinä. Yhdistävänä tekijänä oli myös, että aseet olivat menossa Ukrainaan ja Georgiaan. Toisin kuin Tšekin asevarastoräjähdyksessä, Bulgariassa ei kukaan kuollut.

Myös bulgarialaisen asekauppias Emil Gebrevin henkilö nousi esille kummassakin maassa. GRU yritti vuonna toukokuussa 2015 myrkyttää Gebrevin novitšokiksi epäillyllä myrkyllä. Myrkytyksen aikaan tienoille paikannettiin samoja, sittemmin muista myrkytyksistä tuttuja GRU-agentteja kuin räjäytysten aikaankin.

Kartta räjäytysten paikoista ja ajoista Christo Grozevin twittertililtä, jossa oli esillä myös dokumentti siitä, miten Bulgarian syyttäjälaitos on heti ensimmäisen räjäytyksen jälkeen ollut haluton tutkimaan asiaa ilmeisistä todisteista huolimatta.

Christo Grozevin ja Bellingcatin sivuilta on luettavissa yksityiskohtaisia tietoja kuuden GRU-agentin matkoista, majoituksesta ja liikkeistä, samoin heidän oikeista henkilöllisyyksistään, jotka on varmennettu kasvojentunnistusohjelmalla ja aidoilla venäläisdokumenteilla.

Asevarastoräjätysten selvittyä Bulgaria karkotti vielä yhden venäläisdiplomaatin.

Peskov lupaa seurauksia

Tšekki karkotti asevarastoräjätysten jälkeen 18 venäläisdiplomaattia ja vetosi naapurimaiden solidaarisuuteen. Sekä Slovakia, Viro, Liettua ja Latvia karkottivat tukitoimena venäläisdiplomaatteja. Venäjä julkaisi listan "epäystävällisistä maista", mutta venäläisdiplomaatteja karkottanut Bulgaria puuttui siinä vaiheessa listalta. Kun Bulgarian valtakunnansyyttäjä Ivan Gešev julkisti tietoja räjäytysten yhteydestä GRU:hun ja uuden karkotuksen, Kremlin tiedottaja Peskov ilmoitti, ettei Venäjä tule sietämään Tšekin, Bulgarian ja Baltian maiden toimintaa ja tulee osoittamaan sen.

Ritva Särkisilta

Upseeri ja herrasmies

Majuri Marko Maaluoto on Bulgarian ystävä. Maaluoto ajautui tavallaan sattumalta sotilasuralle.

Varusmiespalvelun alkaessa hänellä oli mielessä tuleva elämäntyö joko lääkärinä tai pappina. Toisin kävi. Hyvin menneen varusmiespalvelun jälkeen Lahdessa Hennalan varuskunnassa toiminut Hämeen rykmentti kutsui haastatteluun, ja nopealla aikataululla sieltä löytyi työtä nuorelle miehelle. Suvussa ei ole aikaisemmin ollut ammattisotilaita, Marko paljastaa.

Syksyllä 2004 Marko liittyi Upseeriratsastajat ry:n jäseneksi. Puheenjohtajana toiminut upseeritoveri Seppo Haario houkutteli toimintaan mukaan ensin Markon vaimon Johannan, jonka myötävaikutuksella Marko teki lopullisen päätöksen lähteä mukaan. Seppo on monille ystävyysseurojen aktiiveille tuttu Sveitsin ystävästä. Seppo on ollut pitkään mukana Upseeriratsastajien toiminnassa. Marko toimi yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2009-2018.

Marko ei aloittanut ratsastusharrastusta tyhjästä. Marko oli ehtinyt ratsastaa kadettina noin kolme vuotta. Kadetti-ajalta mieleenpainuvin hevonen oli Suomen 5-otteluliiton omistama Blue Wings, jolla Marko useimmiten ratsasti niin tunneilla kuin yksin maastossa. Se oli hyvä ja luotettava hevonen harrastajalle, Marko muistelee.

Aktiivisuus hienon harrastuksen parissa palkittiin esimerkiksi elokuussa 2009, jolloin Marko pääsi Helsingin ratsastavan poliisin mukaan vartioparaatiin. Tuolloin oli hienoa kulkea kotikaupungin katuja hevosen selässä. Esimerkiksi kuvat Senaattorilta, Presidentin Linnan ja Päävartion edestä ovat mukavia muistoja. Upseeriratsastajat ry. jatkaa arvokkaita perinteitä aina vuodesta 1936. Upseeriratsastajien nykyinen kotitalli on Luhtajoen ratsutila Nurmijärvellä.

Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6.2020 Marko valittiin vuoden upseeriksi. Upseeriliitto valitsee vuosittain vuoden upseerin. Nimitys on arvostettu huomionosoitus. Tilaisuudessa ojennettiin Upseeriliiton kunniakilpi ja Nordea Järjestöpankin tuotestipendi. Saavutus noteerattiin Saksaa myöten. Saksalaisessa maan

puheenjohtajakauden julkaisussa kuvattiin 5 suomalaista. Marko oli yksi heistä. Samassa kuvakavalkadissa olivat ex-pääministeri Alexander Stubb ja Helsingin apulaispormestari Nasima Razmyar.

Lainaan Upseeriliiton puheenjohtajaa Ville Viitaa siltä osin, kun hän onnittelupuheessaan kuvasi Markoa. Uskon, että me Markon tuntevat Suomi-Bulgaria-Seura ry:n jäsenet voimme yhtyä kuvaukseen:

”Vuoden upseeri, majuri Marko Maaluodossa yhdistyy kadettiupseerin hyveet ja työ upseerien hyväksi. Hän on esimerkillinen upseeri. Hän kehittää itseään ihmisenä, kunnioittaa toista ihmistä sekä tuntee vastuunsa ja tarttuu toimeen. Hänestä huokuu lämmin toveruus ja luottamus tehdä yhdessä työtä isänmaan, liiton ja upseerien hyväksi”.

Miksi Marko on Bulgarian ystävä ja hänet tunnetaan Bulgariassa? Monien luottamustehtäviensä ja harrastustensa lisäksi miehellä on kiinnostusta sotahistoriaan. Marko on usein nähty Pääesikunnan pihalla Gorni Dubnikin patsaalla laskemassa kukkalaitetta tai muuten kunnioittamassa Henkikaartin Suomen 3. Tarkk’ampujapataljoonan muistoa Bulgarian kansallispäivänä 3.3. tai Gorni Dubnikin taistelun voitonpäivänä 24.10. Hän on vierailut kaartilaisten taistelupaikoilla Bulgariassa Suomen sotaväen valtuuskuntien mukana. Bulgariassa jos missä aito ystävyys ja yhteiselle asialle omistautuminen muistetaan ja sitä arvostetaan korkealle.

Markon lukuisista tehtävistä puolustuslaitoksessa on mainittava toimiminen Helsingin varuskunnan komendanttina, Vapaudenristin ritarikunnan yhteysupseerina sekä nykyinen tehtävä Pääesikunnan henkilöstöosastolla komento- ja sotilasmusiikki-sektorin johtajana. Marko tunnetaan asioihin perehtyvänä ja innostavana luennoitsijana olipa aiheena asekatkenta tai kaartilaisten sotaretki Balkanilla. Vuonna 2013 Helsingin suomenkielisessä työväenopistossa pidetty avoin esitelmätilaisuus Suomen Kaartin sotaretkestä veti salin täyteen yleisöä.

Parin vuoden ajan (2016-2017) hän kirjoitti Reservin sanomiin juttusarjaa Helsingin venäläisistä sotilasarakennuksista. Venäläiseen varuskuntateemaan Marko on perehtynyt perusteellisesti. Helsingin varuskunnan historia on ollut hänelle tutkimuksen ja kirjoittamisen kohteena jo vuosikymmeniä. Samoin Markon teot tunnetaan Suomen Viro-yhdistysten liitossa ja Tuglas-seurassa. Hänen panoksensa virolaisten Suomen poikien järjestön varapuheenjohtajana ei ole vähäinen.

Virolaisista vapaaehtoisista muodostettu JR 200 osallistui etulinjassa Kannaksen suurhyökkäyksen torjuntaan. Virolaisia vapaaehtoisia kohdellaan Suomessa sotasekareina kuten oman maamme sotaveteraaneja. Rykmentin muistomerkit sijaitsevat Luumäen Taavetissa ja Viron Paldiskissa. Suomen puolustusvoimien riveissä jatkosodassa taistelleiden virolaisten vapaaehtoisten historian ja perinteiden lisäksi vironkieli on tullut Markolle tutuksi. Yhteydenpito Suomenlahden yli on erittäin aktiivista.

Joitain kertoja Marko oli Viron yhteistyön kautta tekemisissä edesmenneen presidentti Lennart Meren kanssa.

Seuramme onnittelee vuoden upseeria majuri Marko Maaluotoa. Hieman myöhässä, mutta sitäkin lämpimämmin.

Tapani Salonen

Uusi suurlähettiläs

Bulgarian Suomen suurlähettiläs **Nina Angelova Simova** akkreditoitui koronatilanteesta johtuen poikkeuksellisesti vain jättämällä kirjallisen valtuuskirjeensä 15.4.2021 presidentti Sauli Niinistölle.

Yhteistyön mahdollisuudet Suomen kanssa

Nina Simova sai Bulgarian kauppaja- ja teollisuuskamarin presidentiltä **Tsvetan Simeonovilta** selkeät eväät maitten välisen yhteistyön kehittämiseksi painopistealueina digitalisaation parantamista, kiertotalouden edistämistä ja koulutusjärjestelmän parantamista.

Lisäksi keskustelussa tuli esille mahdollisuus jakaa kokemuksia koulutuksen alalta - tällä alalla Suomella on erittäin hyviä tuloksia. Suomalainen kokemus tieteen ja liikeyrityksen vuorovaikutuksesta sekä tieteellisten saavutusten soveltamisesta reaalitaloudessa on Bulgarialle erittäin arvokas.

Vuonna 2009 Sofiaan perustettiin Bulgaria-Pohjoismaiden kauppakamari, joka yhdisti Bulgariassa toimivat Skandinavian maiden, myös Suomen, yritykset.

Mikki Lehessalo
Lähde: BCCI News

Bulgaria Rooman vallan aikana

Roomalaisten aikakausi alkoi 46 eKr ja päättyi 681 jKr.

Vuonna 46 eKr roomalaiset perustivat Traakian provinssin ja he pysyivät virallisesti hallinnassa aina vuoteen 681 jKr, jolloin **kaani Asparuh** julisti ensimmäisen Bulgarian valtakunnan perustetuksi.

Bulgarian maa-alueet sijaitsevat Euroopan ja Aasian risteyksessä, ja siksi muinaisista ajoista lähtien näissä hedelmällisissä maissa on nähty, että monet sivilisaatiot ovat jättäneet jäljen näihin maihin.

On jopa lyhyt aika, jolloin **Marcianopolis** (nykyään Devnyan kaupunki, 30 kilometrin päässä Varnasta) oli Rooman valtakunnan pääkaupunki, imperiumin väliaikainen pääkaupunki ja Traakian suurin kaupunki.

Roomalaisten kaupungit ja asutus Bulgariassa alla olevalla kartalla:

Mikki Lehessalo

Ilja Repin ja Zaporogit

Kevään 2021 aikana Ateneumin taidemuseo sai näyttelyynsä venäläisen taide-
maalarin Ilja Repinin (1844-1930) suurikokoisia töitä. Tämä on kunnianosoitus
Ateneumille. Hanketta on valmisteltu 20 vuoden ajan. Näyttely oli pitkään odotettu.
Repin -näyttelystä odotetaan kävijämenestystä koronasta huolimatta. Näyttely
järjestetään kävijäystävällisesti ja turvallisesti. Näyttely on avoinna 19.3. - 29.8. 2021.

Nostan hienosta näyttelystä yhden työn, joka on meille Bulgarian ystäville erityisen
mielenkiintoinen. Ilja Repinin Zaporozžen kasakat kirjoittavat pilkkakirjettä Turkin
sulttaanille (1880-1891). Kuvassa oleva teos kuuluu Pietarissa sijaitsevan Venäläisen
taiteen museon kokoelmiin.

Teos on erittäin kuuluisa. Maalauksen aloittaminen ajoittuu Turkin sodan jälkimainin-
keihin. Sen tyyli on realismi ja laji on historiamaalauks. Repin suunnitteli maalauksen
tutkielmaksi naurusta, mutta näki siinä myös yhtymäkohtia vapauden, tasa-arvon ja
veljeyden aatteiden kanssa, siis viittauksen kasakoiden tasavaltalaisuuteen. Teos oli
vastaveto sosialistien maanalaisen liikkeen kapina-ajatuksille.

Zaporogit olivat Dneprin alajuoksulla asuneita kasakoita. 1400-luvulla Dneprin ala-
juoksulle tulleet kasakkayhdyskunnat vahvistivat puolustustaan ja muodostivat
linnoituksia. Etelä-Ukraina joutui Venäjän valtapiiriin 1700-luvulla, kun sen hallitsijat
ryhtyivät määrätietoisesti laajentamaan valtakuntaansa etelään pyrkien osmanien

valtakunnan ja sille uskollisten kaanien poistamiseen Mustanmeren pohjoisrannoilta. Alueella asui riippumattomia kasakkayhdyskuntia, muun muassa Zaporozjen, Donin ja Kubanin kasakat.

Kirjeessään Nikolai Leskoville (19.2.1889) Repin kirjoittaa: ”Tiedättekö, minun täytyy tunnustaa Teille, että Zaporogeizsakin (taulun nimi) minulla oli muuan idea. Minua on aina viehättänyt eri kansojen historiassa ja taidemuistoissa, erityisesti kaupunkien suunnittelussa ja arkkitehtuurissa kaupunkilaisten ja eri yhteisöjen jäsenten elämän ilmenemismuodot, ennen kaikkea tasavaltalaisissa järjestelmissä. Jokaisessa yksityiskohdassa, joka on säilynyt näiltä ajoilta, näkyy epätavallinen henkinen lataus ja tarmokkuus, ja kaikella on laaja koko yhteisöä koskettava merkitys... Ja Zaporozjessa minua viehättävät vapaus ja ritarillisuuden henki.”

Suurikokoinen (358 x 203 cm) maalaus pysäyttää. Sen valmistuttua 1891 se oli ensimmäisenä esillä Pietarin taideakatemian tiloissa. Vastaanotto oli loistava, ja maalauksen keuhuttiin herättäneen tarinan henkiin. Tsaari Aleksanteri III osti teoksen 35 000 ruplalla, mikä oli korkein siihen asti Venäjällä maalauksesta maksettu hinta. On arvioitu, että tsaari oli valmis maksamaan taulusta ruhtinaallisen hinnan, koska näki teoksen edustavan isänmaallisia arvoja.

Ilja Repinin aikana kasakoita kohtaan tunnettiin Venäjällä kovasti sympatiaa. Ukrainassa syntynyt Repin itse sanoi kasakoista: ”Kaikki, mitä Gogol kirjoitti heistä, on totta! Pyhä kansa! Kukaan maailmassa ei ole niin pitänyt kiinni vapaudesta, tasa-arvosta ja veljeydestä.” Repin maalasi teoksen aikana, jolloin Osmanien valtakuntaa pidettiin Venäjän perivihollisena. Repinin mukaan kasakat ”puolustivat koko Eurooppaa” ja ”nauroivat sydämensä kyllyydestä Idän ylimielisyydelle”.

Tapani Salonen

Lähteet:

Ilja Repin 1844-1930. Taiteilijan syntymän 150-vuotisnäyttelyn juhlakirja.

Retretti 1995.

Rose-Marie Hagen, Rainer Hagen: *What great paintings say, Volume 1*, s. 438.

Taschen 2003.

Yöpartio

Televisiossa ei liiemmästi ole meillä näytetty bulgarialaisia elokuvia. Nyt loppu-talvesta saatiin nähdä mielenkiintoinen elokuva poliisipartioista Sofian yössä. Yle areenassa se on nähtävissä vielä toukokuun loppuun. Mikäli se vielä näkyy tämän jutun ilmestyttyä, kehotan ihmeessä katsomaan leffan, jossa poliisipartioiden touhua varsin todentuntuaisesti näytetään.

Elokuva Yöpartio (engl. Rounds, bulg. V Krag), ohjannut Stephan Komandarev v. 2019, kertoo mitä kolme kahden hengen poliisipartiota sai yhden yön, 9 - 10.11. 2019 aikana kokea. 30 vuotta oli silloin kulunut kommunistiajan loppumisesta. Spekuloitiin kuinka puna-armeijan monumentille silloin kävisi. Monumentti on silti edelleen pystyssä, vaikka uusi aika on runsaasti haasteita mukanaan tuonut. Poliisien kahden hengen yöpartiot paljastavat, mitä systeemin muutos on vaikuttanut esim. poliisivoimien toimiin.

Elokuva alkaa yhden poliisipartion saatua ilmoituksen ruumiin löytymisestä radan varrelta. Huomasin tosin, että kyseessä ei ollut rautatie, vaan kadusta erilleen olleet raitiotiekiskot, joilla ratikka no 6 kulkee lähellä Bakarena Fabrikan hautausmaata kaupungin luoteisosassa. Yhtä kaikki poliisit kantoivat ruumiin toiselle puolen kiskoja, jossa partion toiminta-alue vaihtui. Tällöin partion ei tarvinnut pähkäillä ruumiin kanssa, vaan jättää se toisen partion huoleksi. Kuinka ollakaan toinen partio, jolle tuo

puoli kuului, osui ruumiin luo eivätkä poliisit taaskaan halunneet jäädä asiaa selvittämään, vaan roikottivat kaverin taas takaisin kiskojen yli.

Yksi partioista sai tehtäväksi rauhoittaa ydinkeskustassa Samuil-kadun ja Todor Aleksandrov-bulevardin kulmassa polttoitsemurhaa yrittävää ja vaimonsa kanssa riitelevää kaveria, joka päätyi poliisiauton takapenkille. Kaverilla oli todella muovipullo bensiiniä mukanaan. Siitä poliiseilla oli sen verran hyötyä, että he tankin päästyä matkalla tyhjäksi lorauttivat pullosta bensaata tankkiin ja matka jatkui.

Yöaikana kadut olivat lähes tyhjiä. Vain keltaiset taksit lähes myötänsä vilahtelivat. Yksi partioista oli törmätä n. 12-13 -vuoden ikäiseen poikaan, joka oli palaamassa kotiinsa shakkilaudan kera. Poliisit ehdottivat, että veisivät pojan kotiin, mutta poika kertoi asuvansa aivan nurkalla ja lähti kotia kohti. Kuitenkin kaksi nuorta hanttapulia tuli vastaan vaatien röökiä ja mukiloiden pojan jättäen hänet tajuttomana kadulle.

Partio, johon kuului mies- ja naispuolinen poliisi sai tehtäväkseen löytää kadulla harhailevan dementikon, jonka toinen poliisi hänen nimensä saatuaan tunsi. Poliisi kävi miehen kotiosoitteessa eikä ovi auennut. Hän löytyi vuosikymmeniä sitten suljetusta elokuvateatterista, jonka yhdellä jäljelle jääneellä penkinrähjällä hän istui kysellen koska leffa alkaa. Kunhan koneenkäyttäjä paranee, vastasi tämä tuttu poliisi, jonka opettajana tämä vanhus oli toiminut. Poliisi kävi kurkkaamassa dementikkojen hoivakotia, mutta huomasi paikan ankeuden ja vei vanhuksen kotiin, jossa tämä kaipasi Slavi-poikaansa ja poliisi käski naispuolisen kollegansa pihalle autolleen. Miehen kohtapuolin palattua asunnosta tivasi naiskollega mitä hänelle teit ja lopulta oivalettuaan nainen kävi raivoissaan mieheen kiinni rauhoituttuaan lopulta. He joutuivat tämän jälkeen autollaan toisen auton tönäisemäksi ja nainen alkoi vaatia toista autoa ajaneen miehen papereita. Mies osoittautui oligarkiksi tarjoten ensin 100 levan seteliä ja sitten kieltäytyen yhteistyöstä poliisin kanssa, joka kiskoi miehen ulos autosta. Mies uhkaili järjestävänsä poliisit työttömiksi. Herran naisystävä soitti poliisikomentajalle, joka välittömästi vaati poliiseja vapauttamaan miehen.

Pojan aiemmin tavannut partio sai tehtäväkseen toimittaa hänet tajuttomana ambulanssiin, joka oli soitettu paikalle Benkovski-kadulle. Partion saavuttua ambulanssia ei näkynyt. Soittajakin oli vielä paikalla kertoen soittaneensa numeroon 112 ja kertoi kadun mutta ei kaupungin nimeä. Vapaustaistelija Georgi Benkovskin (1843 - 1876) kunniaksi on nimetty katu lähes joka kaupungissa ympäri maan. Tiedustelu kertoi, että ambulanssi haahuili pitkin Benkovski-katua Varnassa ja kaikki Sofian ambulanssit olivat ajossa. Partio ei olisi saanut ilman lääkäriä koskea poikaan ja heidän keskenään käymänsä kovasanaisen väittelyn ja uhkailun jälkeen suostui myös vastahakoisempi kollega sairaalareissuun poliisiautolla.

Kolmas partio meni pakettiauton luo, johon lastattiin parisenkymmentä pakolaista kuljetettaviksi rajan yli kohti Serbiaa. Toinen poliisi meni mukaan autoon ja toinen otti pakolaisilta saamansa rahatukon. Sillä välin pojan sairaalaan kuskannut miespartio sai ilmoituksen hautausmaalle pesiytyneestä seurueesta, joiden huomattiin nyppivän hautakivistä metallisia kirjaimia. Poliisit pakottivat miehet panemaan kirjaimet takaisin kiviin ja ottivat kännykät seurueelta panteiksi ja lupasivat palauttaa ne kunhan kirjaimet olivat aamulla paikallaan. Palattuaan he saivat sairaalasta kiitosta lääkäritä. Poika oli viime tipassa saatu pelastettua. Poliiseja odotti kuitenkin viesti tulla vastaamaan sääntöjen rikkomisesta, koska olivat kuljettaneet poikaa.

Poliisi, joka lähetti pakolaisauton kohti rajaa, meni rahoineen kotiin vuoronsa päätteeksi, aukaisi television ja näki kaksi pääuutista, toinen kuvasi puna-armeijan patsaalle kertynyttä mieltään osoittanutta väkeä ja toinen onnettomuutta jossa täynnä pakolaisia ollut pakettiauto hetki sitten ajoi ulos tieltä Dragomanissa Serbian rajan pinnassa surmaten lukuisia pakolaisia ja heidän mukanaan olleen poliisin. Mitä tästä ihmiskauppaan viittaavasta touhusta seuraa, sitä nyt partiokaverinsa menettänyt pelkää.

Palataan vielä raitiovaununpenkkaan. Aamu valkeni ja ensimmäinen kuutosen ratikka pyyhälsi ohi. ”Ruumis” oli jo aukaissut silmänsä, alkanut venytellä lähtenyt hoiper-telemaan hautuumaalle, jossa hän tapasi muun seurueen. Näytettiin kivissä sikin sokin olleet reikiin istutetut kirjaimet. Seurueessa ei ollut lukutaitoisia.

Sellainen oli tämä kolmen poliisipartion varsin realistinen yörupeama, josta ei tragikoomisiakaan piirteitä puuttunut. Leffaan kuuluu höysteenä poliisien rasvainen kielenkäyttö ja kommunistisysteemiä värittävät vitsit.

Raimo Uusinoka

Gospodinovin tulevaisuusvaje ja Aikasuoja

Georgi Gospodinovin koronavuonna 2020 julkaisema kolmas romaani *Времеубежище* (*Aikasuoja, -turvapaikka?*) näyttää saaneen Bulgariassa innostuneen vastaanoton.

Kustantaja jopa kiitti julkisesti ajoituksesta kriisiaikaan ja lukijoiden kiitos näkyi nopeasti otetussa toisessa painoksessa.

Romaanin aiheena ovat aika, menneisyys ja dementia, joka Gospodinovin mukaan on seuraava globaali pandemia. *Kirja siitä, miten eletään kipeässä tulevaisuusvajeessa. Ihmisistä ajassa, jossa "tulevaisuus on kielletty eikä nyky-*

syys enää ole kotimme. Ja silloin menneisyys alkaa vallata maailmaa. Kaikki valinnat ovat tähän asti koskeneet tulevaisuutta, nyt tästä tulee erilainen."

Dementia ei koske Gospodinovin mukaan vain yksittäisiä ihmisiä, vaan myös valtioita.

Aikasuoja on geriatrinen muistiklinikka, jonka johtajana toimii Gaustin, Gospodinovin aiemmasta tuotannosta tuttu sivupersonasankari. Klinikka sijaitsee Sveitsissä – Thomas Mannin Taikavuoren inspiroimana – ja rakennuksen edessä avautuu sininen niitty, lemmikkejä, joiden nimi monilla kielillä, bulgariaksikin, kieltää unohtamasta. Klinikkan huoneet on kalustettu menneiden vuosikymmenten näköisiksi. Arjen ympäristöjä ja esineitä käsitellään lähes kansatieteellisesti.

Kun Gospodinov oli Suomessa Lahden kirjailijakokouksessa vuonna 2007, hänellä oli mukanaan valokuvakirjansa *Инвентарна книга на социализма, Socialismin inventaariokirja*, johon hän oli koonnut kuvia sosialismin ajan esineistä. Katselimme sitä vähän samassa hengessä kuin ddr-nostalgista *Good bye, Lenin* -elokuva. Ehkä ajatus oli idulla jo silloin.

Romaanissa on filosofisia ajatuskulkuja ajasta, joka tuntuu käsitteenä sitä mystisemmältä, mitä enemmän siitä on kertynyt havaintomateriaalia. Mutta kylmävin ajatus liittyy siihen, että dementia ei ole uusi globaali pandemia vain yksilöiden kohdalla, vaan myös valtioiden. Siksi pystymme toistamaan menneet virheet aina uudestaan. Gospodinovin mukaan *"kaikki onnelliset kansat ovat toistensa kaltaisia, kaikki onnettomat onnettomia omalla tavallaan"*. Asia karnevalisoituu eurooppalaiseen kansanäänestykseen, jossa valitaan maiden onnellisin vuosikymmen. *Satiiria ja*

nostalgiaa, historiaa ja ironiaa, kuten kustantaja tiivistää. Romaani on täynnä absurdia älyllistä huumoria ja kiinnostavia uusilmaisuja - *aikasuoja, tulevaisuusvaje* - jotka varmasti jäävät kieleen.

Gospodinov maailmalla – ja Suomessa

Gospodinovin romaanit ovat olleet menestyksiä niin Bulgariassa kuin maailmallakin. Niiden käännöksiä on julkaistu pitkälti yli 20 kielellä, suomi ei ole joukossa. Gospodinov on maan käännetyin kirjailija.

Ensimmäinen romaani *Естествен роман, Luonnollinen romaani, 1999*, kertoo nykyajassa nuoresta miehestä nimeltä Georgi Gospodinov olematta kuitenkaan mikään knausgårdmainen realistinen tunnustusromaani.

Seuraava, vuoden 2012 *Физика на тъгата (englanniksi Physics of Sorrow = suru, saksaksi Physik der Schwermut = raskasmielisyys, synkkyys, mikä vastaa enemmän omaa kokemustani)* kertoo kolmen sukupolven miehistä vuodesta 1913 nykyaikaan ja – itse asiassa vuoteen 2058. Välillä koukkaistaan syvällä menneisyyden myyteissä. Kertojapersoonana on yksikön ensimmäinen – ja monikon. Romaanin avainlause *Аз сме, Minä olemme*, on alussa preesensissä, lopussa imperfektissä *Аз бяхме, Minä olimme*. Minä = me, kaikkien kolmen sukupolven miesten aika kulkee kirjailijaminän läpi – niin kuin kirjallisuuden henkilöiden aika yleensäkin.

Vuoden 2012 *Физика на тъгата* -romaanissa oltiin muuten Suomessa, täällä käynti oli merkittävä miehistä keskimmaiselle ja myös nuorin kuvaa omaa käyntiään Lahden kirjailijakokouksessa.

Gospodinov on julkaissut myös novelleja ja runoja. Sirkku Terävä on kääntänyt runoja mm. tähän lehteen ja niitä kuultiin myös Lahden kirjailijakokouksessa. Gospodinov on tehnyt myös näytelmä- ja filmikäsikirjoituksia. Ja sarjakuvia: kun Suomi-Bulgaria -Seura vuonna 2009 järjesti Sarjakuvakeskuksessa bulgarialaisen sarjakuvan ja poliittisten pilapiirrosten näyttelyn, siellä oli sarja Gospodinovin käsikirjoittamia Ikuinen karpänen -sarjakuvia, jotka oli kuvittanut Nikola Toromanov.

Muuten: mielijohteesta kirjoitin *Времеубежище*-romaanin nimen pääkaupunki-seudun kirjastojen Helmet-hakuun ja ällistyksekseni kirja oli viikon kuluttua minulla. Jos kirja kiinnostaa, bulgariantaitoisille tiedoksi, että olen palauttanut sen kirjastoon, kun tämä lehti ilmestyy.

Helmetissä näyttää olevan Gospodinovin edellinenkin romaani. Sen voi lainata vasta elokuun 2021 jälkeen. Tekeekö joku siitä opinnäytetyötä? Käännöstä?

Ritva Särkisilta

Muistokirjoitus Rolf Stjärnstedtille

Turun Bulgaria-seuran pitkäaikainen johtokunnan jäsen, 69-vuotias Rolf Stjärnstedt nukkui pois 24.2.2021.

Ruotsia äidinkielenään puhuva Rolf liittyi Turun Bulgaria-seuraan 80-luvulla. 90-luvun alussa hänestä tuli seuran johtokunnan jäsen. Hän kävi Bulgariassa useita kertoja. Erityisesti hän nautti museoissa ja historiallisissa kohteissa vierailusta. Vakiokohde oli Varnan historiallinen museo vaihtuvine ja vakinaisine näyttelyineen. Kun naisväki meni ostoksille, hän meni museoon. Rolf piti myös Nessebarin vanhasta kaupungista ja sen museosta.

Elämäntyönsä Rolf teki Turun verovirastossa. Hän osallistui vuosikymmeniä Turun Bulgaria-seuran hallituksen kokouksiin. Jäämme kaipaamaan häntä.

Rolf Varnan Kultahietikolla 22.8.1999.

Ilkko Suvilehto

Manu Bulgariassa

Suomen tasavallan presidentti ei ole pitkään aikaan vierailut Bulgariassa. Muistan Bulgarian presidentti **Georgi Parvanovin** Suomen vierailun presidentti **Tarja Halosen** aikaan. Eri tavalla Bulgarian kanssa tekemisissä olevia suomalaisia tahoja oli kutsuttu presidentinlinnaan päivälliselle. Seurastamme olivat paikalla ainakin tuolloinen puheenjohtaja **Sirkka-Liisa Lindqvist** ja allekirjoittanut. Saattoi olla muitakin. Muistan vain, että **Ilkko Suvilehto** oli presidenttien välisen keskustelun tulkkina ja huolehti vastuullisesta tehtävästään hyvin. Ruokailu jäi hänen osaltaan silmäilyksi hienoihin annoksiin. Suomi ja Bulgaria totesivat maidemme välit ongelmattomiksi.

Suomalaiset presidentit ovat käyneet harvakseltaan Bulgariassa, mikä lienee melkoinen ihme. Meitä suomalaisia pidetään Bulgarian vapauttajina vuoden 1877-1878 sodan ansiosta. Kaartilaiset auttoivat Venäjän keisarillista armeijaa kukistamaan turkkilaiset ja vapauttamaan bulgarialaiset ystävät. Bulgarialaisille koululaisille opetetaan yhä, kenelle kuuluu kiitos maan itsenäisyydestä. Presidentti **Sauli Niinistö** jäisi historiaan presidenttinä, joka lujitti Suomen ja Bulgarian välisiä suhteita.

Käteeni osui todella mielenkiintoinen kirja, jossa esitellään presidentti **Mauno Koiviston** Bulgarian valtiovierailua vuonna 1985. Tämän jutun yhteydessä julkaisen **Pirkko-Liisa Summan** kirjan *Reportterina presidenttien matkassa* (2004) siltä osin kuin se koskettaa valtiovierailua Bulgariaan. Paljon on noista ajoista muuttunut, totta kai. Molemmat maat ovat EU:n jäsenmaita, ja Bulgaria kuuluu Natoon. Bulgarialla on turvallisuushaasteita Mustallamerellä, Suomella Itämerellä. Molemmat haasteet liittyvät Venäjään ja kiristyneeseen tilanteeseen Ukrainassa.

Vierailu Bulgariassa oli yhtä juhlaa

Valtiovierailu Bulgariaan huhtikuussa 1985 on jäänyt mieleeni hauskimpana matkana presidenttien seurassa. Elämä ei siellä ollut vain yhtä juhlaa, se oli myös ruusuilla tanssimista, Summa aloittaa kirjansa luvun.

Sofiassa oli jo saatu erityisen lämmin vastaanotto, sillä bulgarialaiset kunnioittivat yhä edelleen suomalaisia turkkilaisten ikeestä vapauttajina. Lähes tuhat suomalaista soturia taisteli 1800-luvulla Balkanin vuorilla Venäjän ja Turkin välisessä sodassa, Summa muistuttaa.

Mutta todella ikimuistoinen vastaanoton järjestivät Plevenin kaupunki ja vierailun isännän, puoluejohtaja ja presidentti Todor Zivkovin kotikaupunki Pravetz.

Vastaanoton mittavuudesta Plevenissä yllättyi myös Koivisto. Hän kuvaili sitä ylitsevuotavaksi, miellyttäväksi ja liikuttavaksi, Summa kertoo.

Koivisto lentopallojoukkueen kapteenina

Tulopäivänä käytiin Sofiassa tietysti läpi kaikki valtiavierailun viralliset kuviot vastaanottoineen, kunniakäynteineen, keskusteluineen ja juhlapäivällisineen. Isännät olivat hienosti ottaneet huomioon myös presidentti Koiviston lentopalloharrastuksen. Sofialaisessa urheiluopistossa käytiin lentopallo-ottelu, jossa toisen joukkueen kapteenina pelannut presidentti kunnostautui monin tavoin. Joukkueen muut pelaajat olivat isäntämaan entisiä olympialentopalloilijoita, Summa muistelee.

Kiireisen päivän iltapäivällä Koivisto ehti kuitenkin pelaamaan lentopalloa paikallisen urheiluseuran kanssa. Kuvakaappaus Yle Areenan Elävät kuvat videosta

Valtiovieras sai yhden alkusyötön suoraan toisen joukkueen kenttään ja nappasi kaksi pistettä hyvillä iskulyönneillään. Yksi paha verkkopallo häneltä pääsi lipsahtamaan. Asiantuntijoiden mukaan Koivisto oli hyvä erityisesti hyökkäyspelissä, mutta ei aivan samaa luokkaa puolustuksessa.

Maan pohjoisosissa sijaitsevassa Plevenissä oli tuolloin runsaat 100 000 asukasta. Tuntui kuin jokainen kynnelle kyennyt vauvasta vaariin olisi tullut viettämään riemukasta kansanjuhlaa, Summa kuvailee kokemustaan.

Koululaiset saivat panna pulpetinkannet kiinni ja lukuisilla työpaikoilla annettiin vapaata. Mukana juhlinnassa olivat pienoislippuineen myös perheen aivan pienimmät: tytöt suurine rusetteineen ja sievine mekkoineen ja pikkuherrat pyhätamineissaan, Summa kuvailee lämmintä tunnetta välittävästi.

Välittömästä tunnelmasta aisti oitis, että kaikki todella nauttivat tapahtumasta. ”Tervetuloa rakkaat suomalaiset ystävät”, toivottivat kansanjoukot presidentille ja muille suomalaisille. Lapset ilmaisivat omissa tervehdyksissään rauhaa ja ystävyyttä. Reippaat sävelet kaikuivat ja kansantanssijoiden meno oli varsin vauhdikasta.

Ajoimme hurraavien kansanjoukkojen reunustamia katuja kaupungin keskusaukiolle. Sää oli mitä parhain, lämpöä 20 astetta. Kansallispukuiset neitokset tarjosivat meille vanhan perinteen mukaisesti suolaa ja leipää. Siten osoitettiin, että olimme sydämellisesti tervetulleita. Kaikki saivat lisäksi sylintäydeltä ruusuja ja muita kukkia, Summa hehkuttaa vuoden 1985 kokemuksiaan.

Käynti Gorni Dubnikin valleilla

”Paljon on kärsitty vilua ja nälkää Balkanin vuorilla taistellessa”, lauletaan Suomen Kaartin pataljoonan raskaasta sotataipaleesta kertovassa laulussa. Verisimpään taisteluun suomalaiset sotilaat joutuivat 1877 Gorni Dubnikissa, jossa turkkilaiset lyötiin. Siellä kuoli yli 20 suomalaista ja haavoittui sata. Suomen valtionpäämies laski suomalaisten soturien muistomerille laakeriseppeleen. Mukana ollut suomalainen teollisuusvaltuuskunta lahjoitti paikalliseen museoon Suomen kaartin univormun aseineen päivineen. Ihan halpa lahjoitus ei varmaankaan ollut, sillä siihen oli tarvittu kosolti käsityötä ja arvokkaita materiaaleja, Summa paljastaa.

Kaikkiaan Suomesta lähti matkaan lähes 1000 sotilasta kohti tuntemattomia kohtaloita. Synnyinmaan vielä nähneet lauloivat ”Oi kallis kotimaa, Suomi sulo Pohjola, ei ole maata sen armaampaa”. Sotilaista miltei 200 jäi vieraille tantereille. Osan tappoivat vihollisen luodit, eniten sotilaita menehtyi tauteihin. Tuon ajan vitsauksia olivat punatauti ja lavantauti, Summa kertoo hyvin tuntemamme historiaa.

Hilpeää laulanta kotimatalla

Takana oli todella miellyttävä valtiovierailu, eikä myöskään kotimatalla mökötetty. Yhtyneet ”laulukorot” esittivät presidentin johdolla kaartilaisten kotiinpaluulaulua, samoin monia muita sävelmiä Kotkan ruusua myöten. Lentomme sujui rattoisasti, Summa muistelee.

Adjutanttina tuolloin toiminut eversti Veikko Vesterinen kuvaa iloista paluumatkaa kirjassaan Presidentti Koiviston adjutanttina näin: ”Niin hauskaa oli ollut, että ainoan kerran adjutanttiaikanani jouduin muistuttamaan presidenttiä aukinaisesta takinnapista ennen hänen siirtymistään ottamaan vastaan kunniakomppaniaa”. ”Seuraavan päivän lehdet kertoivat Suomen kaartin iloisesta kotiinpaluusta hyvin myönteisessä hengessä, Teräväsanainen adjutantti Heikki Ahlqvist sanoikin lehdet luettuaan ymmärtävänsä, miksi lippuerverhdys oli vähällä unohtua.”

Tapani Salonen

Lähde: Pirkko-Liisa Summa: Reportterina Presidenttien matkassa. Tammi, 2004.

Yleisen kokouksen antia

Seuran yleinen kokous pidettiin 27.4.2021 Rauhanasemalla, jossa osallistujia oli läsnä 3, zoom-yhteydellä 7 ja 1 jäsen valtakirjalla.

Jäsenmaksut pysyivät ennallaan.

Kokous valitsi yksimielisesti seuran hallituksen puheenjohtajaksi Tapani Salosen ja hallituksen jäseniksi ja heidän varajäsenikseen seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen

Maija Boshkov

Hristo Dantchev

Kari Helaseppä

Maj-Lis Lehessalo

Raimo Sundvall

Ilkko Suvilehto

Kirsti Stojanow, Valkeakoski

Kalina Tähtinen, Turku

Varajäsen

Leena Borg

Ritva Särkisilta

Raimo Uusinoka

Matti Kangasharju

Anneli Kovanen

Johanna Santala

Ali Poskiparta, Pori

Taisto Salminen, Turku

Toiminnantarkastajiksi valittiin Kauko Jämsén ja Seppo Haario.

Hallitus

Bulgarian perinteiset juhlapäivät

Bulgarialaiset ovat ylpeä kansa, jolla on yli tuhannen vuoden historia, ja tämä heijastuu perinnejuhlina, joista osa on peräisin jo ennen Kristinuskon aikaa 9. vuosisadalta.

Bulgarialla on ainutlaatuinen joukko aitoja perinteitä ja tapoja nimipäivistä erityispäivään anteeksiannon pyytämiseen, kuuluisa Martenitsan perinne ja jotkut hämmentävät vapautus- ja itsenäisyysjuhlat ja muut maailmanlaajuiset juhlat, mutta aina erottuvat bulgarialaisen mausteen kanssa.

Alla luettelo Bulgarian tärkeimmistä juhlista, niitä on paljon ja kaikilla erityiset rituaalit ja merkitykset, mukaan on lueteltu myös kymmeniä festivaaleja vuoden aikana:

Bulgarian perinteiset juhlapäivät:

Survaki – tammikuun 1 pnä

Jordanovden – tammikuun 6. pnä jolloin papit heittävät siunatun ristin mereen/ jokeen/järveen ja nuorukaiset kilvan hakevat sen. Tämä pohjaa Johannes Kastajaan.

Babiden – tammikuun 8.pnä vietetään isoäitien/kätilöiden päivää

Trifon Zarezan – joko 1. helmikuuta tai 14. helmikuuta. Viinille ja viininjumalalle pyhitetty päivä on eräs Bulgarian vanhimmista perinnejuhlista.

Sirni Zagovezni –päivää vietetään sunnuntaina seitsemän viikkoa ennen pääsiäistä, jolloin puhdasuskoiset valmistautuvat kohtaamaan ylösnousseen Jeesuksen.

Vasil Levskin päivä – helmikuun 19.pnä. Levski oli bulgarialainen vallankumousjohtaja ja itsenäisyystaistelija. Häntä pidetään nykyään Bulgariassa kansallissankarina.

Baba Marta – 1.3. toivotetaan martenitsojen myötä ystäville paljon terveyttä ja hyvää onnea.

Vapautumisen päivä – 3. maaliskuuta. Vuonna 1880 3.3. valittiin prinssi Alexander von Battenberg ensimmäiseksi hallitsijaksi

Todorovden eli Pyhä Todorin päivää vietetään 6 päivää Laskiaisen jälkeen. Päivä tunnetaan myös Hevosten Pääsiäisenä.

Tsvetnisa eli Kukkien päivänä juhlitaan Jeesuksen saapumista Jerusalemiin.

Pyhän Yrjön päivä – toukokuun 6.pnä vietetään armeijan päivää

Velikden – Pääsiäinen alkaa Palmu sunnuntaista ja vietetään melko samoin perinteisin menoin kuin meilläkin: munien maalausta ja ”munasotaa” harrastetaan.

Kulttuurin ja kirjallisuuden päivä – toukokuun 24. pnä juhlitaan myös Pyhien Kirillin ja Metodiuksen päivänä.

Botevin päivä – Kesäkuun 2. pvä puolilta päivin sireenit soivat, liikenne pysähtyy kolmeksi minuutiksi kautta koko Bulgarian ja näin kunnioitetaan niitä, jotka kaatuivat vapauden ja itsenäisyyden puolesta.

Yhdistymisen päivä – syyskuun 6. pvää vietetään Itä-Rumelian ja Bulgarian yhdistymisen muistoksi.

Itsenäisyyspäivä – syyskuun 22.pvä juhlitaan lopullista vapautumista ottomaanivallasta 1908.

Kansallisten herättäjien päivä – marraskuun 1. pnä juhlitaan ihmisiä, jotka vahvistivat ja suojelivat bulgariaalaisten henkisiä arvoja ja kansallista itsetuntoa.

Nikulden – joulukuun 6.pvä on Bulgariassa Pyhän Nikolauksen päivä.

Jouluaatto – joulukuun 24. pvä on paaston viimeinen lihaton päivä.

Joulupäivä – joulukuun 25. pvä, jolloin joulupukki saapuu ja toivotetaan Hyvää Joulua eli Vesela Koleda!

Uuden vuoden aattoilta - joulukuun 31. pvä on tapana valmistaa banitsa, johon on upotettu onnenlanteja.

Bulgarian festivaalit

Ruusu-festivaali

Ruusu-festivaali Kazanlakissa

Festivaalia on järjestetty vuosittain vuodesta 1903 Kazanlakissa. Siinä juhlitaan syvää yhteyttä **Rosa Damaskenaan** - bulgarialaiseen öljypitoiseen ruusuun ja kaikkiin lahjoihin, joita se on siunannut Ruusulaaksossa vuosisatojen ajan.

Kulttuuritapahtumia, tanssia, musiikkia, taiteellisia, sosiaalisia ja urheilutapahtumia Kazanlakissa ja ympäröivissä kylissä touko-kesäkuussa

Kirsikka -festivaali Kjustendil

Joka vuosi Kjustendilissä järjestetään kesäkuun lopussa (aika osuu usein meidän Juhannukseen) niin kutsuttu kirsikkafestivaali.

Täällä tuotetaan laadukkaimpia kirsikoita, ja ihmiset ovat kärsimättömiä näkemään hyvin kypsyneitä kirsikoita, koska niitä pidetään kesän ilmoittajina ja porttina, joka johtaa hedelmällisyyteen koko Kjustendilin alueella.

Siksi tämä alue tunnetaan myös nimellä Bulgarian hedelmäpuutarha.

Surva-festivaali Pernikissä

Surva on värikäs perinne, jolloin tammikuun viimeisenä viikonloppuna Pernikin kaupungista tulee pelottavien naamioitujen miesten ja naisten paikka, hahmojen vyötäisillä soivat kellot pahojen henkien karkottamiseen.

Zheravnan kansallispuku -festivaali

Tämän festivaalin erityispiirre on, että kaikkien, jotka haluavat päästä festivaalialueelle, on käytettävä perinteistä pukua (myös muiden maiden kansanperinnepuvut ovat sallittuja), moderni pukeutuminen ei ole sallittua. Elokuinen festivaali kestää 3 päivää Zheravnan kylässä.

Pirin laulaa -festivaali

Joka viides vuosi Pirinin alueella järjestetään tämä hämmästyttävä laulujuhla. Juhla on erinomainen osoitus aidoista Pirinin kansanperinteistä. Seuraavan kerran Pirin laulaa (Pirin Pee) järjestetään vuonna 2025.

Kansainvälinen kansanperinnefestivaali Varnassa

Perustettu vuonna 1992 Varnan kunnan aloitteesta, se pidetään joka vuosi elokuun ensimmäisellä viikolla. Festivaalin ohjesäännön mukaan osallistujiksi hyväksytään nuorten ja aikuisten ryhmiä kaikkialta maailmasta sekä tietenkin aitoja kansanperinteen taiteellisia ryhmiä..

Kilohailifestivaalit Kranevon kylässä

Festivaalin osallistujat voivat kilpailla, kuka voi juoda enemmän olutta tai syödä enemmän kalaa nopeammin. Tai hypätä uima-altaalle, jossa on eläviä kaloja ja nähdä, kuka voi saada enemmän kaloja paljain käsin. Ympäri vuorokauden järjestetään myös oheisohjelmaa bulgarialaisten laulavien ja tanssivien tähtien kanssa.

ja paljon muuta

Nyt tiedät, milloin on aika pitää hauskaa ja nauttia juhlista ja festivaaleista Bulgariassa!

Tästä artikkelista on hyvä ottaa vinkkejä mihin mennä ja milloin, kun Bulgaria kutsuu.

Mikki Lehessalo

Lähde Daniel Montiglioni julkaisu "Bulgarian Traditional Celebrations"

Bulgarian nimijärjestelmä ja sen merkitys

Moni meistä on varmaan ihmetellyt miten bulgarialaiset nimet muodostuvat tai jopa meiltä itseltämme on kysytty jossain virastossa asiakirjaa täyttäessämme mikä on "isännimesi" tai "Презиме", Yritän alla aukaista vähän tätä "mysteeriä".

Bulgarialaiset nimet koostuvat virallisesti etunimestä (tai etunimistä), joka tulee ensin, isänimestä ("Isän nimi" tai "Презиме"), joka on toinen, ja sukunimestä, joka tulee viimeiseksi.

Mikä on isännimi ja sukunimi?

Patronyymi on isän tai esi-isän nimestä johdettu nimi.

Bulgarian sukunimet alkoivat kehittyä ennen vuotta 1880. Perinteisesti bulgarialaisen sukunimi oli yleensä isänisän nimi.

Suurin osa bulgarialaisista sukunimistä on maskuliinisen etunimen adjektiivimuoto, joka muodostetaan lisäämällä -ov tai -ev miehelle ja -ova tai -eva naiselle. (Stoyanov muodostetaan etunimestä Stoyan, joka tarkoittaa Stoyanin poikaa. Stoyanova tarkoittaa Stoyanin tytärtä.)

Joskus paremmalta kuulostamisen vuoksi loppu korvataan muodossa -chev pojalle, -cheva tytölle (Minchev on johdettu etunimestä Mincho). Kaikki nämä päätteet paljastavat suoraan henkilön sukupuolen pelkästään hänen nimensä perusteella.

Loppumerkinät **-shki ja -chki** osoittavat kotiseuduilleen tai toimintaan; ja siihen liittyvät bulgarialaiset sukunimet päättyvät joskus **miehille -ski tai** naisille **-ska** . (Sukunimi Dobrudzhanski osoitti, että perhe oli kotoisin Dobrudzhasta, Pernishki tarkoitti Pernikin kaupunkia.

Lapsen nimen malli on perinne

Nimimallit noudattivat slaavilaista tapaa nimetä lapset, erityisesti pojat, isovanhempien nimillä.

Esikoinen nimettiin saman sukupuolen isän isovanhemman mukaan. (Isoisä Angelin pojalle annettiin nimi Velizar. Velizarin vanhimmalle pojalle olisi nimetty isoisän nimi Angel.) Siksi esikoispojan etunimi saattaa poiketa hänen sukunimestään vain sen loppupäässä (Angel Angelov). Toinen lapsi nimettiin äidin puolella olevan isovanhemman mukaan.

Merkittävien pyhien aikaan syntynyt vauva oli yleensä poikkeus, ja se saattoi olla nimetty tälle pyhälle, esimerkiksi Veliko (a) pääsiäisenä syntyneille pojille ja Hristo (Hristina) joulupäivänä syntyneille pojille / tytöille.

Erittäin suosittu muunnos on "ensimmäisen kirjaimen sääntö".

Sen mukaan Polina on saatettu nimetä isoisänsä Petkon, Dessislava - isoisänsä Danielin mukaan.

Mikki Lehessalo

Lähde Daniel Montiglion julkaisu ” The Bulgarian Names system and their Meanings”

SUOMI-BULGARIA-SEURA r.y.

PL 37, 00501 Helsinki

Puheenjohtaja Tapani Salonen, Lepolantie 34, 00660 Helsinki,
puh 050 573 7717

Sihteeri Maija Boshkov, puh 0400 445481,

e-mail: maija.boshkov@outlook.com

TURUN BULGARIA-SEURA

Puheenjohtaja Taisto Salminen, Raadinkatu 1 B 56, 20750 Turku.

Puh 041 539 6659 e-mail: turunbgseura@gmail.com

Sihteeri Eija Liljestrand, puh 041 544 6477, e-mail: eija.liljestrand@netti.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN PORIN OSASTO

Puheenjohtaja Ali Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

puh 050 5573580, e-mail: aliposkiparta649@gmail.com

Sihteeri Tuula Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

puh 040 722 0034, e-mail: tuula.poskiparta@hotmail.com

SUOMI-BULGARIA-SEURAN VALKEAKOSKEN OSASTO

Puheenjohtaja Jouni Rantanen Otvakuja 4 37630 Valkeakoski ,

puh 040 7587229, e-mail: jouni.rantanen.jr@gmail.com

Sihteeri Anu Talvitie Otvakuja 4 37630 Valkeakoski, puh 040 8483036